

ADDDCN

Association of District Development Committees of Nepal

जिल्ला विकास समिति महासंघ नेपाल

बुलेटिन

Vol. 1

[Issue - 1]

(जिल्ला विकास समिति महासंघ नेपालको मासिक बुलेटिन)

2011 March 1 {2067 Falgun 17}

“जिल्ला सरकार सहितको”
स्थानीय सरकारको संवैधानिक व्यवस्था र
जनप्रतिनिधिमूलक व्यवस्था सम्बन्धी

जिविस महासंघ नेपालको

अपील

स्थानीय निकायका संघ महासंघहरू (जिविस महासंघ नेपाल, नेपाल नगरपालिका संघ र गाविस राष्ट्रिय महासंघ नेपाल)ले आफ्नो स्थापनाकालदेखि नै स्थानीय स्वायत्त शासन तथा स्थानीय लोकतन्त्रको संस्थागत विकास तथा सुदृढीकरणका लागि सामुहिक वकालत र पैरवी तथा दबाव सिर्जना गर्दै आएका छौं । जिविस महासंघ नेपालले स्थापना काल (वि.स. २०५२) देखिनै ४ “डि” प्रजातन्त्र (Democracy) विकेन्द्रीकरण (Decentralization), जिल्ला सरकार (District Government) र विकास (Development) जस्ता स्थानीय स्वायत्त शासनका महत्वपूर्ण पक्षको प्रवर्द्धन र संवर्द्धनका लागि सामुहिक वकालत र पैरवी गर्न तथा दबाव सिर्जना गर्दै आएको छ । महासंघ विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूको सदस्यता ग्रहण गर्ने र स्थानीय स्वशासन तथा विकेन्द्रीकरणको पक्षमा पैरवी तथा वकालतिका कार्यहरू गर्ने, स्थानीय तहमा राजनीतिक, प्रशासनिक तथा आर्थिक अधिकारको प्रत्याभूत गर्न, जिल्ला तहबाट प्रभावकारी समन्वय र सेवा प्रवाहका लागि जिविसहरूको क्षमता विकास र अभिवृद्धिमा सहयोग गर्न, गराउन र केन्द्रबाट गरिने कार्यजिम्मेवारी जनताको नजिकको स्थानीय सरकारको तहबाट छिटो, कम खर्चिलो र गुणस्तरीय बनाउने जस्ता कार्यमा समेत निरन्तर क्रियाशील रहदै आएको छ ।

नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को प्रस्तावना, राज्यको निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू र संविधानको धारा १३९ ले स्थानीय निकाय (गाविस, जिविस र नगरपालिका) को आवधिक निर्वाचन गर्नुपर्ने कुरालाई स्पष्टसंग

उल्लेख गरेको छ । सम्मानित सर्वोच्च अदालतले समेत जनप्रतिनिधिविनाको स्थानीय सरकारको कल्पना लोकतन्त्रमा गर्न नसकिने उल्लेख गर्दै निर्वाचन गराउन २०६६ साल मंसिरमा नेपाल सरकारको ध्यानाकर्षण गराई सकेको छ । तथापि, नेपाल सरकारले हालसम्म नतः निर्वाचनको कुनै तयारी गरेको छ, नतः निर्वाचन नभएसम्मका लागि अन्तरिम संविधानको भावना र प्रावधान अनुसार संविधानसभामा प्रतिनिधित्व भएका राजनीतिक दलको सहभागितामा स्थानीय निकाय सञ्चालन गर्ने निर्णय नै गरेको छ ।

संविधानसभाबाट नयाँ संविधान निर्माण, दिगो शान्ति स्थापना र लोकतान्त्रिक संघीय ढाँचामा राज्यको पुनसंरचना गर्न संविधान सभाको निर्वाचन सम्पन्न भएको पनि करिब ३ वर्ष वितिसकेको छ । शान्ति प्रक्रियामा विगत वर्षहरूमा सुधार हुँदै आएको र यसबीचमा संविधानसभा लगायत राजनीतिक दलका महाधिवेशनदेखि जिल्ला, गाउँ नगर तहसम्मको निर्वाचन, विभिन्न पेशागत संगठन र विद्यार्थी संगठनको निर्वाचन सम्पन्न भएका छन् । तथापि, स्थानीय निर्वाचन गर्ने तर्फ भने सरकार तथा दलहरूको ध्यान गएको छैन । साथै संविधान निर्माण तथा राज्यको पुनःसंरचनाले मूर्तरूप पाएपछि, संघीय र प्रादेशिक विधायिकाको निर्वाचन, स्थानीय सरकारको पुनसंरचना र आवश्यक कानून निर्माण गरी मात्र स्थानीय निर्वाचन गर्ने भन्ने सोचले स्थानीय निर्वाचन गर्न अबै वर्षौं लाग्ने देखिन्छ ।

स्थानीय निर्वाचनको मुद्दालाई दलको हार वा जितको विषय नभई तत्काल निर्वाचन गरेर जनप्रतिनिधिमूलक व्यवस्था गर्नका लागि हो भनेर ग्रहण गरिनु पर्दछ । यस विषयलाई स्थानीय निकायका संघ महासंघहरूले निरन्तर आवाज उठाउँदा पनि नेपाल सरकार गम्भीर हुन सकेको छैन । आम जनताको साभ्ता सरोकारको यस विषयमा सरोकारवालाहरूको थप ध्यानाकर्षण गराउन र जनप्रतिनिधिमार्फत स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गराउन आम नागरिक, स्थानीय सरकारहरू, नागरिक समाज, राजनीतिक दलहरू, दातृ निकायहरू, पत्रकार जगत र सम्पूर्ण बुद्धिजिवीहरू समक्ष ऐक्यबद्धता र साभ्ता अभियानका लागि हाल स्थानीय शासनको अभ्यासमा देखिएका देहाय बमोजिमको अवस्थाप्रति स्मरण गराउदछौं ।

- निर्वाचित जनप्रतिनिधिमार्फत शासन प्रक्रियामा सहभागी हुने नागरिकको मानव अधिकार तथा लोकतान्त्रिक अधिकार कृण्ठित हुन गएको छ ।
- हाल स्थानीय निकायको कार्यकारिणी तथा परिषदको भूमिका निर्वाह गर्ने जिम्मेवारी नेपाल सरकारबाट तोकिएका एकजना कर्मचारीमा रहँदै आएको र सर्वदलीय संयन्त्रलाई साछिको रूपमा मात्र राखिएको छ । यसबाट स्थानीय तहमा समावेशिता, जवाफदेहीता, पारदर्शिता, शक्तिको पृथकीकरण र सन्तुलनजस्ता लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतामा हास भएको छ ।
- नेपाल सरकारबाट स्थानीय तहका लागि विनियोजित बजेट लगभग १७ अर्ब रहने

गरेको, अन्य विषयगत कार्यालयबाट लगभग ५० अर्बभन्दा बढी खर्च हुने तथा स्थानीय सरकारको आन्तरिक आम्दानी समेत उल्लेख्य रहेको अवस्थामा सोको परिचालन गर्ने जनप्रतिनिधिमुलक व्यवस्था नहुनु र स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिमा ध्यान नजानुजस्ता कारणले स्थानीय तहबाट हुने खर्च प्रभावकारी, पारदर्शी, सहभागितामुलक हुन सकेको छैन ।

- स्थानीय निकायहरूले ऐन, नियमबाट प्रदत्त अधिकार अनुसार राजश्वको अभिवृद्धि तथा परिचालन गर्न सकेका छैनन् र राजश्व घट्दो क्रममा छ । स्थानीय प्राकृतिक श्रोत साधनहरू जस्तै, वन, खनिज, दुग्ध, गिद्धी, बालुवा, जडिबुटी, आदिको अनियन्त्रित दोहन भईरहेको र संरक्षणमा कमी आईरहेको ।
- देशका कतिपय भागमा सशस्त्र अपराधिक समुहको डर, त्रास विद्यमान छ, स्थानीय निकायका कर्मचारीहरूको सुरक्षा कवचका रूपमा रहने जनप्रतिनिधि नहुँदा भन्नु असहज वातावरण रहेको छ ।
- स्थानीय सरकारका आवधिक योजना, गुरुयोजना तथा वार्षिक योजनामा समावेशी र सहभागितात्मक योजना प्रक्रियालाई जनप्रतिनिधिको अभावमा प्रभावकारी रूपमा अवलम्बन गर्न सकिएको छैन । हचुवा योजना प्रक्रियाले प्रश्रय पाईरहेको छ । गुणस्तरीय र दिगो योजनाबद्ध विकास कमजोर हुँदै गएको छ ।
- ठेक्का पट्टा तथा उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन गरिने विकास कार्यक्रमहरूमा धाक, धम्कीका आधारमा गर्ने, कानुनको अवज्ञा गर्ने जस्ता घटनाले अनियमितता समेत बढ्दै गएको छ । योजना प्रक्रियामा जनसहभागिता घट्दो छ ।
- देशभरिमा करिब ८५० गाविस सचिव पद रिक्त रहेका छन् । फलतः सरकार सेवा दिन जनताको घरदैलोसम्म पुग्नुपर्नेमा उल्टै जनताले एउटा सामान्य सिफारिस लिन समेत सेवाप्रदायक निकाय वा व्यक्ति खोज्दै जिल्ला सदरमुकाम वा अन्य टाढाका मुकाममा धाउनु पर्ने समस्या रहेको छ ।
- स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्यमा स्थानीय निकायको नेतृत्व कमजोर हुँदै गएको, अन्य विकाससँग सम्बद्ध निकायहरू (विषयगत निकाय, सामाजिक संघसंस्था, सहकारी, गैसस, निजी क्षेत्र)सँगको समन्वय, सम्बन्धमा कमी आएको छ । राज्यका केन्द्रिय कार्यक्रम र योजना कार्यान्वयन समेत प्रभावकारी हुन सकेको छैन ।
- स्थानीय तहको द्वन्द्व व्यवस्थापन जटिल र ढिलो हुने गरेको परिणामस्वरूप अराजकता बढ्दै गएको छ । स्थानीय तहमा मेलमिलापको वातावरण बनाउन सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप आयोग गठन गरी जननिर्वाचित स्थानीय सरकार सहित स्थानीय समिति समेत परिचालित गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

- देश अहिले नयाँ संविधान निर्माण र राज्य पुनःसंरचनाको ऐतिहासिक चरणमा रहेको छ । यस प्रक्रियामा स्थानीयस्तरका आवाजहरूलाई संगठित र वैधानिक रूपमा संविधान सभासम्म पुऱ्याउने सबैभन्दा प्रभावकारी माध्यम स्थानीय सरकारहरू रहनसक्ने कुरामा दुई मत छैन । तथापि, यी निकायहरूमा जनप्रतिनिधिविहीनताले यस प्रक्रियामा स्थानीय आवाज नसमेटिने र यसबाट भविष्यमा अर्को द्वन्द्वको सिर्जना हुने हो कि भन्ने आशंका रहेको छ ।

स्थानीय सरकारका संघ महासंघहरू जिल्ला विकास समिति महासंघ नेपाल, नेपाल नगरपालिका संघ र गाविस राष्ट्रिय महासंघ नेपालले निरन्तर रूपमा देहाएका विषय तथा धारणाहरू उठान गर्दै आएको कुरा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई पुनः स्मरण गराउन चाहन्छौं ।

स्थानीय निकायको गठन सम्बन्धमा

- वर्तमान संक्रमणकालीन अवस्थामै तत्काल स्थानीय निकायको निर्वाचन गरिनुपर्दछ ।
- निर्वाचन प्रक्रियालाई समावेशी र समानुपातिक तुल्याउन प्रचलित ऐन, नियममा बदलिदो राजनीतिक अवस्था र आवश्यकता अनुसार सुधार एवम् संशोधन गरिनुपर्दछ ।
- हाल स्थानीय निकाय सञ्चालनका लागि रहेको राजनीतिक संयन्त्र तत्काल खारेज गरी निर्वाचन नभएसम्मको छोटो अवधिका लागि संविधानसभामा प्रतिनिधित्व भएका प्रमुख राजनीतिक दलको अगुवाई र अन्य दलहरूको सहभागितामा स्थानीय निकाय सञ्चालनको अविलम्ब व्यवस्था समेत गरिनुपर्दछ ।

संवैधानिक व्यवस्था र स्थानीय निकायको पुनसंरचना सम्बन्धमा

- संविधानसभाका विभिन्न विषयगत समितिहरूका प्रस्तावमा देहाएका विषयहरू समेटिएका छैन, जुन सकारात्मक रहेका छैन । संविधान मस्यौदाको आगामी चरणमा जुनसुकै विषयगत समितिबाट पेश भएका मस्यौदाका प्रस्तावहरू नछुटाई संलग्न गरिनुपर्दछ ।
- स्थानीय स्वायत्त शासनवारेमा स्थानीय सरकारहरू स्वायत्त हुने,
- नेपाली भाषाका अलावा आफ्नो कामकाजको अलग्गै स्थानीय भाषा हुनसक्ने,
- स्थानीय सरकारले आफ्ना क्षेत्राधिकारका विषयमा कानुन बनाई लागू गर्न सक्ने,
- आफ्नो योजना तथा बजेट बनाई लागू गर्ने,
- स्थानीय श्रोत साधन र तोकिएका विषयक्षेत्रमा राजश्व परिचालन संकलन गर्नसक्ने र समानीकरणको सिद्धान्त

बमोजिम राजश्व बाँडफाँट र राष्ट्रिय अनुदान प्राप्त गर्न सक्ने,

- स्थानीय सरकार कार्यकारीले आफ्नो कार्यसञ्चालन नियम आफै बनाई लागू गर्ने,
- स्थानीय विधायिकाको रूपमा परिषदहरू रहने,
- न्याय सम्पादनका लागि कानुन बमोजिम स्थानीय तहमा न्यायिक संयन्त्रहरू रहने,
- स्थानीय सरकारको कर्मचारी व्यवस्थापनका लागि अलग्गै स्थानीय सेवा रहने ।
- संविधानसभाका विषयगत समितिबाट प्रस्तुत केही प्रस्तावहरू स्थानीय स्वायत्त शासनको लोकतान्त्रिकरण, स्वायत्तता तथा प्रभावकारी सञ्चालन एवम् व्यवस्थापनका लागि उपयुक्त नहुने, प्रचलित स्वायत्त शासनका विश्वव्यापि अभ्याससँग मेल नखाने तथा केहीको हकमा अपूर्ण समेत रहेको सन्दर्भमा निम्नानुसार व्यवस्था गरिनुपर्दछ, भन्ने धारणाहरू जिविस महासंघ नेपालबाट निरन्तर उठाइरहेका छौं ।
- स्थानीय सरकारलाई संघ वा प्रदेशको अधिनस्थ नभई स्वायत्त सरकारका रूपमा स्थापना गर्ने व्यवस्था गरिनुपर्दछ, र स्थानीय सरकार गठनको व्यवस्था संघीय संविधानमार्फत प्रत्याभूत गरिनुपर्दछ ।
- अनिश्चित समयसम्म स्थानीय सरकार जनप्रतिनिधिविहीन रहेको वर्तमान अवस्थाको पिडा भविष्यमा नदोहोरियोस् भन्नाका लागि आवधिक निर्वाचनमार्फत गठित अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित संस्था हुने गरी संविधानमा मौलिक हकका रूपमा प्रत्याभूति गरिनुपर्दछ ।
- संविधान संशोधन, राज्यका सन्धि सम्झौता, प्राकृतिक श्रोत तथा सिमाना निर्धारण जस्ता विषयमा निर्णय गर्दा सम्बन्धित प्रदेश, स्थानीय सरकारहरू र समुदायहरूसँगको परामर्शमा मात्र गर्ने व्यवस्था गरिनुपर्दछ ।
- स्थानीय सरकारलाई संघीय इकाईका रूपमा मान्यता दिइनुपर्दछ, र राज्यको परिभाषा खण्डमा नै स्थानीय सरकार र प्रदेश सरकारको साभा इकाईका रूपमा लोकतान्त्रिक संघीय गणतन्त्रात्मक नेपाललाई परिभाषित गरिनुपर्दछ ।
- स्थानीय सरकारका विषयमा निर्णय हुने प्रदेश र संघीय तहका वित्तीय आयोग जस्ता संरचनामा स्थानीय सरकार र संघ महासंघको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरिनुपर्दछ ।
- लोकतान्त्रिक संघीय संरचनामा स्थानीय सरकारको पुनसंरचनाको विषय निक्यौल गर्न बढी समय लाग्ने भएकाले यस प्रयोजनका लागि संविधानमा स्थानीय सरकार र स्थानीय सरकारका संघ महासंघहरू, प्रदेश सरकार र संघीय सरकार समेतको प्रतिनिधित्व रहने गरी

एक उच्चस्तरीय आयोग गठन गर्ने व्यवस्था गरिनुपर्दछ ।

- स्थानीय तहका जिल्ला, नगर र गाउँ सरकारका कार्यहरू संविधानमा नै पुनः सूचिकृत गरिनु पर्दछ ।
- स्थानीय सरकारलाई थप अधिकार र कार्यजिम्मेवारी सम्पन्न लोकतान्त्रिक र पूर्ण समावेशी हुने व्यवस्था गरिनुपर्दछ । स्थानीय सरकारको कार्यक्षेत्रमा रहेका विषयहरू प्रदेश र संघ समेतको अधिकारक्षेत्रमा दोहोरो रूपमा रहेकोले के कुन तहको सरकारमा रहने प्रष्ट किटान गरिनुपर्दछ । सहवर्ति अधिकार क्षेत्र संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार तीनवटै तहको विषय क्षेत्र बनाइनुपर्दछ ।
- संविधानमा लोपोन्मुख समुदाय लगायतको हितका लागि स्वायत्त शासन इकाईको व्यवस्था गर्दा पनि सो जाति वा जनजातिको नै गाउँ सरकार गठन गर्नु उपयुक्त हुन्छ । यस्तो व्यवस्था गर्दा त्यस्ता समुदायको माथिल्ला तहका सरकारमा प्रतिनिधित्व र राज्यबाट पाउने विशेष सुविधाको प्रत्याभूति गरिनुपर्दछ ।
- राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपति अप्रत्यक्ष निर्वाचन प्रणालीबाट चुनिने राजनीतिक सहमति भएको खण्डमा स्थानीय सरकारका विधायिकी अंग वा पदाधिकारी समेत रहेको निश्चित मतभार हुने निर्वाचक मण्डल रहने गरी बृहत्तर लोकतान्त्रिक व्यवस्था सुनिश्चित गरिनुपर्दछ ।
- संघीय विधायिका दुई सदनात्मक हुने अवस्थामा माथिल्लो विधायिकामा कम्तिमा एक चौथाई सदस्य स्थानीय स्वायत्त सरकारबाट समेत निर्वाचन गर्ने व्यवस्था सुनिश्चित गरिनुपर्दछ ।
- प्रदेश विधायिकामा कम्तिमा एक तिहाई सदस्य स्थानीय स्वायत्त सरकारबाट समेत निर्वाचन गरी पठाउने व्यवस्था सुनिश्चित गरिनुपर्दछ ।

स्थानीय सरकारको तहगत व्यवस्थाका सम्बन्धमा

संघीय संरचनामा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको व्यवस्था गरिने प्रावधान अधि सारिएको छ । स्थानीय तहका रूपमा गाउँपालिका र नगरपालिकाको व्यवस्था गरिनेछ, भन्ने मान्यतामा आधारित भई संविधानसभा विषयगत समितिहरूबाट प्रारम्भिक मस्यौदा अगाडि सारिएको सन्दर्भमा केही समितिका मस्यौदामा जिल्ला तहको अदालत र प्रशासनिक संरचना रहने अवधारणा प्रस्तुत भए पनि मतैक्यता छैन ।

सञ्चार, यातायात लगायत अन्य पूर्वाधारको विकास तीव्र गतिमा भएका विश्वका प्रायजसो संघीय तथा एकात्मक राज्य प्रणाली अपनाउने मुलुकहरूमा समेत राजनैतिक,

सामाजिक तथा आर्थिक विकास र सोको व्यवस्थापनका लागि माथिल्लो तहको स्थानीय सरकारहरूको व्यवस्था गरेको पाइन्छ (जस्तो: जर्मन, डेनमार्क, बेल्जियम, भारत, चीन, जापान बङ्गलादेश आदि) । निर्वाचन क्षेत्रहरूको व्यवस्थापन, तल्लो तहका स्थानीय सरकारहरूले गर्न नसकेका कार्यहरू लगायत राज्यले तल्लो तहमा पुऱ्याउनुपर्ने कार्यहरूलाई सहजरूपमा सेवा प्रवाह गर्नका लागि पनि माथिल्लो तहको स्थानीय सरकारको व्यवस्था गरेको पाइन्छ । नेपालको जटिल भौगोलिक बनावट, पहिचान, प्रशासनिक सुगमता, सामाजिक तथा सांस्कृतिक मेलमिलापका हिसावले हेर्दा प्रदेश र स्थानीय सरकार वा स्थानीय तहमा बनेका स्वायत्त क्षेत्रहरूको काम कारवाही र समन्वयका हिसावले जिल्ला सरकारको आवश्यकता देखिन्छ ।

संघीय नेपालको प्रस्तावित संघीय संरचनामा जिल्ला तहबाट हाल अभ्यास भईरहेका सम्पूर्ण अधिकार तथा कार्यजिम्मेवारीहरू गाउँ तथा नगरपालिकाबाट मात्र प्रयोग हुन सक्ने अवस्था नेपालको भूगोल, भौतिक पूर्वाधारको अवस्था, नयाँ बन्ने गाउँ तहका सरकारमा अधिकार, श्रोत साधन, क्षमता विकास गर्न लाग्ने सम्भावित बढी समयका कारण केही दशकसम्म सहज छैन । अन्तर गाउँ नगर सरकार योजना समन्वय, जिल्लागत दीर्घकालीन योजना निर्माण क्षमता विकास र संक्रमणकालीन रुपान्तरणमा सहजीकरण, हाल विद्यमान जिल्ला तहका निर्मित भौतिक संरचनाहरूको समेत समुचित सदुपयोग एवम् हाल सम्म प्रदान गरिँदै आएका प्रशासनिक र न्यायिक सेवाहरू सहित प्रदेश भन्दा नजिकबाट प्रदान गर्नकालागि प्रदेशका साथै जिल्ला तहमा पनि जनप्रतिनिधिमूलक जिल्ला सरकारको रुपमा जिल्लापालिकालाई जिम्मेवारी दिइनु उपयुक्त हुन्छ, भन्ने जिल्ला विकास समिति महासंघ नेपालको धारणा रहँदै आएको छ ।

यसका साथै गाविसहरू ठूला बनाउन हालका २ भन्दा बढी गाविसहरू मिलाउँदा समेत विगतमा जनताले नजिकबाट पाईरहेका सुविधाहरूको कटौति नगरी आर्थिक दृष्टिबाट उपयुक्त एक जना कर्मचारी सहित विगत भन्दा थोरै भए पनि वडा तहको संरचना समेत आवश्यक हुने जसमा उपभोक्ताहरू तथा तिनका समुह एवम् सामुदायिक संस्थाहरूले पनि विस्तका विकास सम्बन्धी मागहरूको संकलन तथा प्राथमिकीकरण प्रक्रियामा सहभागि भई स्वामित्व ग्रहण गर्न सम्भव हुने र जनताको नजिकमा थप सेवा पुग्न सक्ने हुन्छ ।

त्यसैगरी राजधानी बाहिर पनि महानगरपालिका (स्वायत्त मेट्रो शहर)हरू, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका र नगर

उन्मुख गाविसहरू निर्माण गर्दा एकीकृत विकास आयोजना सहित शहरीकरण तथा दिगो विकासलाई व्यवस्थित गर्न सकिन्छ । उपरोक्त विषयमा स्थानीय सरोकारवालाहरूसँग घनिभूत छलफलका आधारमा मात्र निक्कै गरिनुपर्दछ, भन्ने मत जिविस महासंघ नेपालको रहँदै आएको छ ।

अन्त्यमा,

संयुक्त राष्ट्रसंघका विभिन्न समयका घोषणा पत्रहरू, मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणा पत्र, नागरिकको राजनैतिक अधिकार सम्बन्धी अभिसन्धि, स्थानीय स्वायत्त शासन सम्बन्धी यूरोपियन चार्टर आदिमा अधिकारप्राप्त स्थानीय सरकार गठनका लागि जनप्रतिनिधिविहित स्थानीय स्वायत्त शासनको परिकल्पना गरेको छैन । नेपालको अन्तरीम संविधान २०६३ ले पनि स्थानीय सरकारको आवधिक निर्वाचन गर्नु पर्ने अनिवार्यतालाई स्पष्टसंग उल्लेख गरेको छ । स्थानीय सरकारबाट गरिने सेवा प्रवाह तथा जनप्रतिनिधिमूलक संयन्त्रबाट शासित हुन पाउने सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनताको संवैधानिक हक र अधिकार पनि हो । यस कुरालाई मनन गरी अन्तरिम निर्वाचनमार्फत जनप्रतिनिधिमूलक स्थानीय सरकारको गठनको अर्को कुनै उत्तम र लोकतान्त्रिक विकल्प हुनै सक्दैन ।

साथै जनताको निकट रही सेवा प्रवाह गर्ने स्थानीय स्वायत्त सरकारको संवैधानिक सुनिश्चितताले मात्र लोकतान्त्रिक संघीय गणतन्त्रात्मक व्यवस्थाका लाभहरूलाई आम जनताका माझमा पुऱ्याउन तथा राज्यप्रति जनताको अपनत्व बढाई दिगो व्यवस्थापनमा टेवा पुऱ्याउन मद्दत गर्दछ । तसर्थ राजनीतिक दल र सरकारको यस विषयमा ध्यानाकर्षण गर्न जनताको स्तरबाट दवावमूलक कार्यक्रमको अत्यन्त जरुरी हुन्छ । तसर्थ जिल्ला विकास समिति महासंघ नेपालले उठान गरेको स्थानीय निकायहरूको यथाशिघ्र अन्तरीम निर्वाचन गर्न र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको नयाँ संविधानमा जिल्ला सरकार सहितको स्थानीय सरकारको संवैधानिक व्यवस्था गर्न नीति निर्माता तहमा आवाज पुगोस् भन्ने ध्येयका साथ आम नागरिकको साझा चासो र सरोकारको यस मुद्दामा आफ्ना तहबाट ऐक्यबद्धता र साझा अभियानका लागि आम नागरिक, स्थानीय सरकारहरू, राजनीतिक दल, नागरिक समाज, दातृ निकायहरू, पेशागत संघसंगठनहरू, पत्रकार जगत र सम्पूर्ण बुद्धिजीवीहरूमा जिविस महासंघ नेपाल हार्दिक अपील गर्दछ ।